

Lederartikkel Agderposten 19. august

For temmelig nøyaktig ett år siden – den 20. august 2018 – satt 15 år gamle Greta Thunberg alene foran den svenske Riksdagen. I hendene holdt hun en plakat med påskriften «Skolestrejk för klimaet».

I disse dager er Thunberg på vei over Atlanteren i en påstått klimanøytral seilbåt tilhørende fyrstefamilien i Monaco for nok en gang å tale på FNs klimatoppmøte.

På mindre enn ett år har den svenske tenåringen gått fra å være enslig aktivist til å mobilisere hundretusenvise av ungdommer til å droppe skolen for klima. Noen hver eneste fredag, de fleste som engangsstunt. Men det er ikke bare ungdommene som trykker Thunberg til sitt bryst. Klimaaktivisten har stått på talerstolen til Verdens økonomiske forum i Davos, hun har deltatt på FNs klimatoppmøte i Katowice i Polen. Hun har møtt Paven og fått Fritt Ords pris for 2019. Og hun har blitt en reisende frontfigur for skolestreikende elever over hele Europa.

Kravet hennes er blant annet at Sverige bør redusere sine CO2-utslipp til null i løpet av seks år. Mange vil si at det er et både utopisk og revolusjonært.

Budskapet er det samme overalt hvor hun taler. Thunberg forfekter en nært forestående klimaapokalypse. «Vi trenger ikke håp, vi trenger handling», har hun sagt ved flere anledninger. Hun sier også at hun «ikke bryr seg om hva som er politisk mulig».

Ungdommelig engasjement er ikke noe nytt. Heller ikke at den oppvoksende slekt er kritisk til foreldregenerasjonens holdninger og handlinger. Skolestreiker har vi sett før. Thunberg sier selv at hun ble inspirert av amerikanske elever som skolestreiket for strengere våpenkontroll etter skoleskytinger. Det er ingenting galt med ungdommelig engasjement. Ei heller ungdommelig overmot og forenkling.

Men det som er nytt – og betenkelig – er hvordan Thunberg blir løftet fram av den generasjonen hun så dypt forakter. Hvordan vi voksne har gitt henne talerstoler og oppmerksomhet. Og ikke hvilke som helst talerstoler, men på de mest prestisjetunge og synlige fora i verden. Det gir Thunberg og budskapet hennes legitimitet.

Man kan spørre seg hvor ansvarlig det er å opphøye en 16 år gammel jente til et revolusjonært ikon, til en Messias for klimabevegelsen. Hvordan hun er blitt løftet opp og fram. Hvordan hun blir framhevet som en av vår tids viktigste stemmer, som sågar fortjener fredsprisen, er ikke Thunbergs ansvar. Hennes engasjement er helt sikkert ektefølt. «Alt jeg gjorde, var å sette meg ned foran Riksdagen», sier hun. Ja. Nettopp.

Greta Thunberg sier også at hun, på grunn av sin Aspergerdiagnose, ser ting svart-hvitt. Og kanskje er det en del av hennes budskap det er blitt lyttet for lite til.